

ויקהל חכ"א שיחה ב'

המילי דעלמא שר' יוסי הרהר בהם היו ענינים של צרכי ציבור, אך כשהסיבה שאין האדם יכול ללמוד כל התורה כולה הוא מפני שטרוד בצרכי ציבור אזי הקב"ה משלים לו את הענינים שהחסיר, "אנת שלים כו' ודיוקנך שלים" - שהשלים בתכלית גם את העבר.

בזוהר פרשתנו מסופר שר' יוסי ישב עם החברייא קדישא והרהר במילי דעלמא, ורשב"י אמר לו "קום אשלים דיוקנך דאת חד חסר בך", ואח"כ "קם ר' יוסי וחדי במילי דאורייתא כו' אסתכל בי' ר' שמעון אמר לו ר' יוסי השתא אנת שלים כו' ודיוקנך שלים".

והביאור בזה (דלכאורה קשה איך שייך שר' יוסי יהרהר במילי דעלמא כשלמד תורה עם החברייא): המילי דעלמא שר' יוסי הרהר בהם היו ענינים של צרכי ציבור, וכמו שמבאר אאמו"ר שהמילי דעלמא הוא ענין "עמל שיחה", וכמבואר במקום אחר בארוכה ש"עמל שיחה" הוא עבודה נעלית ורק ש"עמל תורה" הוא למעלה ממנה. ובעבודה "עמל שיחה" הוא ענין עבודת הברורים שעל ידי זה פועלים "שיחה" למעלה – העשרה מאמרות המהוים את העולם תמיד.

אך עדיין קשה לשון רשב"י "את חד חסר בך", דמכיון ששורש נשמת ר' יוסי שייכת לעבודת הברורים איך שייך לומר שנחסר בו - בו דייקא - מכיון שאין בו המעלה דתורתו אומנתו, והרי מצד שורש נשמתו שליחותו הוא לברר בירורים?

והביאור: באמת מצד שורש נשמתו לא היה ר' יוסי שייך לתורתו אומנתו. אך כשהסיבה שאין האדם יכול ללמוד כל התורה כולה היא, לא מפני שטרוד בענינים שלו אלא, מפני שטרוד בצרכי ציבור, אז הנה הקב"ה משלים לו את הענין שהחסיר מצד זה שלא היה יכול להיות תורתו אומנתו. ולכן הנה ר' יוסי מצד עצמו לא היה בו חיסרון, ורק רשב"י ראה שנחסר אות משמו כי זה היה עת רצון שבו יוכל להשלים בזמן מועט את כל מה שהחסיר בהתעסקותו בצרכי ציבור, וכמו שהיה בפועל שרשב"י אמר לו "אנת שלים כו' ודיוקנך שלים" - שהשלים בתכלית גם את העבר.